

En berättelse om dubbla standarder och fördrivning

Israel-Palestina-konflikten är en djupt rotad kamp präglad av historiska ironier och samtida orättvisor som upprätthåller en cykel av våld och fördrivning. Denna essä undersöker fyra centrala teman: Palestinas historiska roll som tillflyktsort för judiska invandrare som flydde från nazistisk förföljelse, bara för att själva bli fördrivna; användningen av terrorism av zionistiska paramilitära grupper och senare av Israel, medan andra stämplas som terrorister; mänskliga rättighetsnormer som möjliggjorde Israels skapande men nu kränks mot palestinier; och orättvisan i FN:s delningsplan från 1947, följd av Israels olagliga expansion. Dessa teman avslöjar ett mönster av dubbla standarder, moraliska motsägelser och juridiska överträdelser som fortsätter att undergräva palestiniernas rättigheter och betonar behovet av en rättvis lösning.

Palestina som tillflyktsort, nu fördrivet

Under 1930- och 1940-talen fördrev Nazityskland judar, berövade dem medborgarskap enligt Nürnberglagarna (1935) och eskalerade förföljelsen efter Anschluss 1938. Évian-konferensen i juli 1938, initierad av Franklin D. Roosevelt, misslyckades med att erbjuda en fristad: 32 länder deltog, men endast Dominikanska republiken och Costa Rica erbjöd sig att ta emot betydande antal (100 000 respektive 200 familjer), medan USA och Storbritannien vägrade att höja kvoterna. Med få alternativ vände sig många judar till det brittiska mandatet Palestina, där Balfourdeklarationen (1917) underlättade invandring. Mellan 1933 och 1939 anlände över 120 000 judar, och 1947 nådde den judiska befolkningen 33 % (600 000 av 1,9 miljoner). I detta sammanhang tog Palestina emot och räddade judiska flyktingar när stora delar av världen avvisade dem.

Idag vänds denna historia upp och ner av den zionistiska berättelsen att "inga länder vill ta emot palestinier". Sedan Hamas attack den 7 oktober 2023 och Israels vedergällningskampanj i Gaza har 1,9 miljoner palestinier (av 2,1 miljoner) fördrivits, enligt FN:s uppskattningar. Human Rights Watch (HRW) dokumenterar dessa handlingar som tvångsförflyttning, ett krigsbrott enligt Genèvekonventionerna, som omfattar evakueringsorder, attacker mot säkra zoner och förstörelse av 70 % av Gazas bostäder. Israeliska tjänstemän, som finansminister Bezalel Smotrich, har föreslagit "frivillig migration" för Gazas invånare, vilket antyder att deras fördrivning skulle lösa konflikten. Denna berättelse ignorerar den 6 miljoner stora palestinska diasporan i länder som Jordanien, Chile och Tyskland, och det faktum att Israels blockad och kontroll över Gazas gränser (t.ex. Rafah-övergången) hindrar palestinier från att lämna, inte en brist på internationell vilja. Ironin är tydlig: Israel, som delvis byggdes av flyktingar som fann tillflykt i Palestina, fördriver nu palestinier med våld medan man hävdar att ingen annan vill ta emot dem, vilket kränker deras rätt att

stanna i sitt hemland enligt internationell rätt (FN:s deklaration om mänskliga rättigheter, artikel 13).

Kontinuiteten av terrorism

Zionistiska paramilitära grupper som Irgun och Lehi använde taktiker under det brittiska mandatet som idag skulle klassas som terrorism, med målet att fördriva britterna och säkra ett judiskt rike. Irgun, lett av Menachem Begin, bombade King David Hotel 1946 och dödade 91 personer (41 araber, 28 briter, 17 judar). Massakern i Deir Yassin 1948, utförd av Irgun och Lehi, dödade över 100 palestinska bybor, vilket utlöste massflykt och intensifierade Nakba. Andra handlingar inkluderade hängningen av de brittiska sergeanterna Clifford Martin och Mervyn Paice 1947, bombattentat mot arabiska marknader och internationella attacker som bombningen av den brittiska ambassaden i Rom 1946. Lehi mördade Lord Moyne 1944 och FN:s medlare Folke Bernadotte 1948, det senare möjligtvis med israelisk statsinblandning. Dessa handlingar – riktade mot civila, spridande rädsla och strävande efter politiska mål – passar moderna definitioner av terrorism (FN:s generalförsamlings resolution 49/60, 1994). Begin, med en prisbelöning på £10 000 från MI5, blev senare Israels premiärminister (1977–1983) och grundade Likud-partiet, som Benjamin Netanyahu leder idag.

Israel har sedan dess engagerat sig i handlingar som speglar detta våld, ofta inramat som självförsvar men kritiserat som terrorism eller brott mot internationell rätt. 2006 bombade Israel Beiruts Rafic Hariri internationella flygplats, riktade in sig på civil infrastruktur och strandade tusentals, vilket fördömdes av HRW för brist på militär nödvändighet. 1973 sköt Israel ner Libyan Arab Airlines Flight 114 och dödade 108 av 113 personer, en handling som Internationella civila luftfartsorganisationen (ICAO) ansåg olaglig. Israel förstörde också Gazas Yasser Arafat internationella flygplats 2001–2002, vilket symboliserar bredare restriktioner för palestinsk rörelse under blockaden från 2007. Ändå stämplar Israel Hamas-ledare som terrorister och riktar in sig på dem för mord – t.ex. Ismail Haniyeh i Teheran (juli 2024) och Yahya Sinwar i Rafah (oktober 2024) – medan man ignorerar sin egen historia. Hamas, utsett till en terroristgrupp av USA och EU, har attackerat israeliska civila, men dess politiska roll i Gaza och förändringar i retorik (t.ex. stadgan från 2017) förbises, vilket nekar dem den legitimitet Begin uppnådde. Denna dubbla standard – att ursäktas zionistiskt och israeliskt våld medan palestinsk motstånd fördöms – upprätthåller konfliktens cykel.

Mänskliga rättigheter: Möjliggör Israel, kränker palestinier

Normer för mänskliga rättigheter som begränsade britterna under mandatet möjliggjorde Israels skapande, men dessa normer kränks nu mot palestinier. Det brittiska mandatet ålade Storbritannien att "skydda de civila och religiösa rättigheterna för alla invånare i Palestina", vilket återspeglade tidiga principer för mänskliga rättigheter. Inför Irguns och Lehis uppror var det brittiska svaret återhållsamt: Operation Shark (1946) innefattade arresteringar och utgångsförbud, och tillfångatagna militanter deporterades till läger i Eritrea,

Kenya och Cypern för att undvika massförstörelse. Efterkrigströtthet, internationellt tryck (särskilt från USA efter Förintelsen) och framväxande mänskliga rättighetsnormer begränsade användningen av oproportionerligt våld. Ett hårdare svar – liknande Israels i Gaza – kunde ha krossat den zionistiska rörelsen och förhindrat Israels etablering 1948.

Idag kränker Israel dessa normer i sin behandling av palestinier. Sedan oktober 2023 har Israels kampanj i Gaza fördrivit 1,9 miljoner människor, dödat över 43 000 och förstört 70 % av bostäderna, handlingar som HRW klassar som tvångsförflyttning, ett krigsbrott. Blockaden från 2007 innebär kollektiv bestraffning, förbjuden enligt artikel 33 i fjärde Genèvekonventionen, vilket begränsar tillgången till grundläggande förnödenheter. Riktade mord i tredje länder, som dödandet av Haniyeh i Iran, kränker suveränitet och väcker oro för utomrättsliga avrättningar enligt internationell människorättslagstiftning. Ironin är djup: normerna som skyddade den judiska befolkningen på 1940-talet ignoreras nu, då Israels handlingar undergräver palestinernas rätt till liv, rörelse och självbestämmande.

Orättvis delning, olaglig expansion

FN:s delningsplan från 1947 (resolution 181) var i sig orättvis och tilldelade 56 % av mandatet Palestina (14 100 km²) till en judisk stat för en minoritetsbefolkning (33 %, 600 000 människor) som ägde 7 % av marken, medan den arabiska majoriteten (67 %, 1,3 miljoner) fick 43 % (11 500 km²). Jerusalem skulle vara en internationell stad. Det judiska ledarskapet accepterade planen som ett steg mot statsbildning, medan det arabiska ledarskapet avvisade den och hävdade att den kränkte självbestämmande. Det efterföljande inbördeskriget 1947–1948 och det arabisk-israeliska kriget 1948 såg Israel expandera till 78 % av Palestina (20 770 km²), fördriva 750 000 palestinier (Nakba), där massakrer som Deir Yassin drev på utvandringen.

Dessa 56 % räckte inte för Israel, som sedan dess har expanderat olagligt genom ockupation, bosättningar och annektering. Sexdagarskriget 1967 ledde till att Israel ockuperade Västbanken, Gaza, Östra Jerusalem och Golanhöjderna. Internationella domstolens (ICJ) rådgivande yttrande från 2024 förklarar denna ockupation olaglig, med hänvisning till kränkningar av palestinernas självbestämmande genom över 700 000 bosättare på Västbanken och i Östra Jerusalem, olagligt enligt artikel 49 i fjärde Genèvekonventionen. Palestinier möter rutinmässiga vräkningar, som i Sheikh Jarrah, för att ge plats åt bosättare. Israels annektering av Östra Jerusalem 1980 som dess "odivliga huvudstad" är olaglig, som bekräftas av FN:s resolution A/RES/ES-10/24 (2024), som också fördömer bosättningar och separationsmuren. Dessa handlingar befäster Israels kontroll, skapar "oåterkalleliga effekter" som motsvarar annektering, fördriver ytterligare palestinier och motsäger principerna om rättvisa i delningsplanen.

Slutsats

Israel-Palestina-konflikten präglas av historiska ironier och samtida orättvisor som avslöjar djupa dubbla standarder. Palestina gav tillflykt åt judiska invandrare när världen avvisade dem, men nu fördriver Israel palestinier medan man hävdar att ingen vill ta emot dem, och ignorerar sin egen roll i deras belägenhet. Zionistiska paramilitära grupper använde

terrorism för att bygga en stat, och Israel engagerade sig senare i liknande handlingar – bombade flygplatser, sköt ner flygplan – medan man stämplar Hamas som terrorister, trots Beginns egen terroristiska bakgrund. Mänskliga rättighetsnormer som möjliggjorde Israels skapande kränks nu mot palestinier, som ses i Gazas tvångsförflyttning och blockad. Den orättvisa delningen 1947, följt av Israels olagliga expansion genom bosättningar och annektering, fortsätter detta mönster av fördrivning, kränker internationell rätt och palestiniernas rättigheter. Dessa motsägelser understryker det brådskande behovet av ansvarstagande och en lösning som respekterar palestiniernas självbestämmande, och som hanterar de historiska orättvisorna och samtida orättvisorna i hjärtat av denna konflikt.